

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXV. évfolyam

Subotica, CSÜTÖRTÖK, 1924 február 7.

37. szám

Megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délelőtt
TELEFON SZÁM: Kiadóhivatal 8-58. Szerkesztőség 5-10

Előfizetési ár negyedévre 135 dinár

SZERKESZTŐSÉG: Kralja Aleksandra ulica 4. sz. alatt
Kiadóhivatal: Kralja Aleksandra ulica 1 (Leibach-pelota)

Egyszerűgyászmenet

A béke halottját, aki a háboru halottja is egyuttal: Wodrow Wilson — utolsó akaratához híven — minden pompa nélkül, mint egyszerű és jelentéktelen amerikai polgárt temették el Washingtonban.

Ha valami: ez az egyszerű temetés fájdalmasan megillette Wilson, a pacifizmus őszinte és becsületos hívőjét, aki fegyveres diadalok és szónoki triumfusok után, tizennégy pontjával, béke-manifesztumával és gyönyörű ígéreteivel a népszerűség magaslátaról hirtelen lebukott épen akkor, amikor a világnak leginkább szüksége lett volna a béke magvetőire, akik hisznek és apostolkodni tudnak. Wilson tragikuma, a béke tragikuma volt és temetése — ma a béke temetése, azé a pacifizmusé, amely ma a hivalkodó győzelem idején a szegénység rongyaiba takarozik és az elhivatottság útján a megáldottság szegényével bujdosik a határok között. Lehet, hogy gyöngé ember volt az Unió volt elnöke, lehet, hogy sokat tévovázolt, tévedett és ártott, mialatt Párisban a béke gondolatot képviselte. Az is lehet, hogy politikusnak tulságosan teoretikus volt, fanatikus, aki nem látta be, hogy azt a két millió francia szuronyt, amely ott állt a Rajna vonalán, részegen a győzelemtől, nem lehet leparancsolni a vállakról egyszerű, igaz, emberi beszéddel. Mindegy: a béke szeretete hozta át annak idején az Oceánon — és a militarizmus, a reakció űzte vissza Amerikába. Csalódottan és csatátvesztetten hagyta el Európát. Az egész karrierjét rátette a játékra — és a békekonferencia hamiskártyásai végeztek vele: népszerűségét lejártatták és azokat a békepontokat, amelyeket ő szabott meg, egyszerűen elvetették. A fegyver volt az ur — és a fegyver diktált minden szentimentalizmus nélkül, végzetesen.

Wilson kétségtelenül nem a politikusokra gondolt, amikor egy amerikai protestáns vallásos meggyőződésével kifejtette békeprogramját a győztesek konferenciáján és a zöld asztal mellett, soha nem vette számba a kapitalizmus kíméletlen éhségét, amely türelmetlenül várta a beteljesítő pillanatot. De épen ez a politika-mentesség adja meg sorsának — és most temetésének — azt az emberi motívumot, amely megszépi Wilson életét és közel hozza az emberekhez bekövetkezett halálát. Ember volt, aki népszerű és ünnepelet lett, amikor a háborus esztendőkből megsarcolt emberiség békevágya sodorta és formálta az eseményeket, — el-

felejtett és átkozott lett, amikor ezt a békevágyat megtörték és meghamisították nyers erőszakkal és a diplomácia művészetével. Az ő emberi sorsa a béke sorsát jelentette: temetése pedig az elfelejtett pacifizmust szimbolizálja. Bélyeges, szegény, számszor megcsufolt ma ez a béke gondolat, szegény és egyszerű volt az a menet, amely Wilsont kikísérte a washingtoni temetőbe.

Azoknak, akik a békét szolgálják, ma még nem jár ki a pompa, a dicsőség és a megbecsülés. Ez ma a győzteseké. Leniné, aki

polgárháborúk véres periódusain keresztül jutott hatalomra és Hardingé, aki a háborus beszédekkel érte el legnagyobb sikereit. A pacifizmus halottjainak egyszerű és disztelen a gyászmenetük. A ravataluk mellett se diszörtség, se frakkos diplomata-kolónia. Csak azok siratják meg őket, akiknek rongyos a ruhájuk, fáradt a szívük és sok a szomorúságuk. A béke fogyóban levő milliói gondolnak csak rájuk, akik türelmetlenül várják, hogy mikor lesz igaza az igazságnak és békéje az emberiségnek.

A kormány a parlament elé terjesztette a fiumei egyezményt

Nincsics külügyminiszter levele a parlament elnökéhez
Folytatták a költségvetés vitáját

Beogradból jelentik: A parlament szerdai ülését délelőtt fél tízkor nyitotta meg Jovanovics Ljuba elnök, aki a költségvetés vitájának megkezdése előtt bemutatta Nincsics külügyminiszternek a levelét, amelynek kíséretében beterjesztette ratifikálás végett az Olaszországgal kötött konvenciót.

A levél szövege a következő:

Elnök Ur! A kapott meghatalmazás alapján, a királyi kormány nevében Pasic Nikola miniszterelnök ur és az általa Rómában a múlt hó 27-én Mussolini Benitoval, az olasz királyság külügyminiszterével egyezményt kötöttünk Fiuméről Olaszország és az S. H. S. királyság között.

1. Csatolom az egyezményt kiegészítő konvenciót, mely azokat a rendelkezéseket tartalmazza, amelyek a két állam közti szabadzónán a forgalmat szabályozzák. Ennek a zónának a területét az egyezmény határozza meg.

2. Csatolom az egyezményt kiegészítő konvenciót, melyben azok a rendelkezések foglaltatnak, melyek a Taon di Revel bazinának bérbevitelét szabályozzák. A bazint Olaszország 50 évre kihasználás végett átengedi az S. H. S. királyságnak.

Ezenkívül csatolom Mussolini az olasz királyság miniszterelnökének hozzám intézett három levelét, melyek az olasz kormány nyilatkozatát tartalmazzák:

a) a brancini határmegállapításról;

b) Fiume azon részének igazgatásáról, mely az S. H. S. királysághoz fog tartozni;

c) a Szerb Jeromos intézet átengedéséről. Olaszország az intézetet átengedi az S. H. S. királyság katólikusainak;

d) a Julia Venezia koronabankjegyek beváltásáról.

A konvenciókkal kapcsolatban ezeket a leveleket is aláírtak Mussolini miniszterelnökkel együtt.

Olaszországgal kötött megegyezés nagy lépés a háború által te-

remtett helyzet rendezése felé, melynek kihatása lesz szomszédainkhoz való viszonyunk szabályozására is.

Van szerencsém csatolva át nyújtani az Elnök Urnak a Fiuméről szóló egyezmény francia szövegét és annak fordítását az olasz kormányelnök fentemelt nyilatkozatával együtt, azzal a kéréssel, hogy ezt sziveskedjék határozat végett a parlament elé terjeszteni. Együtt csatolom Oltsége Sándor király ukázat, amelyben engem felhatalmaz az Olaszországgal kötött konvenciókat a parlamenthez való benyújtására. Végül bátor vagyok a sürgősségi eljárás kimondását kérni. Dr. Nincsics Momesilo.

A levél bemutatása után Jovanovics Ljuba házelnök azonnali konferenciára hívta össze a pártvezéreket, hogy a sürgősség ügyében határozzanak. Ezután a parlament rátért a napirendre.

A költségvetés vitája

A költségvetés vitáját Szalih Baljics muzulmán vezette be, aki éles bírálat alá vette a költségvetési javaslatot, foglalkozott a boszniai adóviszonyokkal s kifejtette, hogy a boszniai földműves lakosságot eiviselhetetlen terhekkel sújtják. Követelte, hogy Boszniában és Hercegovinában szüntesse meg az utépitési robotmunkát, amely lehetetlenné teszi a boszniai földművelők gazdasági haladását. Beszéde végén bejelentette, hogy pártja a költségvetési javaslat ellen fog szavazni.

Popovics Joco boszniai földművespárti képviselő tüzetesen kritizálta a költségvetést, különösen az adórendszer igazságtalanságaira és a boszniai viszonyokra való tekintettel. Szerinte a költségvetés főleg a földművesekre káros, mert újabb terheket ró rájuk. Követelte a robotmunka megszüntetését és az 500 százalékos

adóptlék eltörlését. Véleménye szerint a gyenge kormány gyenge költségvetést terjesztett a parlament elé.

Divac szociáldemokrata kifejtette, hogy az egyes országok közötti egyenlő adózás aránytalanságokat teremt, mert a különböző országokban lényegesen eltérőek a megélhetési viszonyok. Élesen kritizálta a költségvetésnek azokat a részeit, amelyek az ipari munkásságot sújtják és hangsúlyozta, hogy a kormánynak nincs szociálpolitikája. A költségvetést nem szavazza meg.

Időközben a pártvezérek konferenciáján létrejött a megegyezés az Olaszországgal kötött egyezmények sürgős tárgyalására nézve, amit az elnök bejelentett a parlamentnek, amely egyhangúan kimondta a sürgősséget. A csütörtöki ülés napirendjére már ki is tűzték egy bizottság megválasztását ennek a kérdésnek a tárgyalására, ami után az ülés délelőtt egy órakor véget ért.

Olaszország kiüríti az adriai jugoszláv szigeteket is

Beogradból jelentik: Tekintettel arra, hogy Olaszország még nem üritett ki néhány, a SHS. királyságnak itélt adriai szigetet, a két állam delegátusai még februárban konferenciát fognak tartani a szigetek átadásáról. Az olaszok a Krsteno szigetet és a Lastovótól nyugatra levő Szusac szigetet adják vissza az SHS. királyságnak.

Négy miniszteriumot szüntetnek meg

Győzött az ellenzék javaslata

Beogradból jelentik: A pénzügyi bizottságnak a központi igazgatásról szóló törvény letárgyalására kiküldött albizottsága szerdán délután ülést tartott, amelyen végleg megszövegezték a javaslat első szakaszát, amelyet az ellenzék a múlt ülésen elvetett. A bizottság elvetette ugy a földművespárt javaslatát, amely a miniszteriumok számát kilencben kívánta megállapítani, míg dr. Mőzer német képviselő indítványát, amely a miniszteriumok számát 6 szavazattal 5 ellenében elfogadta a klerikálisok és demokraták közös indítványát, amely szerint tizenkét miniszterium fog működni. A javaslat ellen csak a radikálisok szavaztak.

A bizottság a törvényjavaslatot a nyolcadik szakaszig kisebb változtatásokkal elfogadta. Törölték a javaslatnak azt a rendelkezését, amely szerint tárca nélküli miniszterek is kinevezhetők s pontosabban körülírták az államtitkárok hatáskörét és részvételi fogát a minisztertanács ülésén.

Február tizenegyedikén kezd meg működését a szubotical bejelentő-hivatal

Kiket kell bejelenteni?

A szubotical rendőrségi hivatal e hó 11-én kezd meg működését. Ugyancsak akkor kezdődik a lakosság összeírása is. Erre a célra ki-rendelt városi tisztviselők, háziről-házra járva, fogják az összeírást elvégezni. A konskribálás alkalmával minden háztulajdonos öt dinárt, a lakók két dinárt tartoznak fizetni. A bejelentőhivatal működésének megkezdésével kapcsolatban a szubotical rendőrség a következőkre hívja fel a lakosság figyelmét:

Minden háztulajdonos és házgonnok köteles az érkezéstől számított 24 órán belül bejelenteni lakóját, távozáskor pedig 24 órán belül kijelenteni.

Aki lakásának egyik részét kiadja bérbe, vagy bármilyen címen laknak mások a lakásán — köteles azok ki és bejelentését a beköltözéstől, illetve az elköltözéstől számított 24 órán belül szabályszerűen be és kijelentő lapok két példányán eszközölni.

Ugyancsak köteles ki és bejelenteni minden munkaadó saját tanítványát (inas) és segédeit, akik nála laknak.

Azok a lakások, akik eddigi saját lakásuk további fentartása mellett ideiglenesen, a nyári évad alatt, a város környékén (pl. Palicson) telepednek le, kötelesek ezt a nyári lakást be és kijelenteni, s a bejelentő lapon kiírandó: »Nyári lakás«, a saját állandó városi lakásukat azonban nem kell ez esetben be és kijelenteni.

A feleség és 18 éven alóli gyermekek együttlakás esetén való be és kijelentése közös be illetve kijelentő lapon eszközözendő, — 18 éven felüli gyermekek kötelesek a saját személyükre vonatkozó be- és kijelentésüket külön lapon eszközölni.

Cseléd kijelentése régi lakásáról bejelentése az új lakásra eszközözendő az illetékes köri rendőrbiztosnál is, akinek a területéhez tartozik a cseléd új lakása.

A nyilvános és magánnevelő intézetek, konviktusok, zárdák, szeretetházak és ehhez hasonló intézetek képviselői kötelesek az intézetükben tartózkodó összes lakókat be illetve kijelenteni.

A kórházak vezetői a kórházukban tartózkodó betegek közül csak azokat a betegeket tartoznak bejelenteni, akik Szubotican állandó más lakással nem rendelkeznek.

Az üzlethelyiségek, raktárak, műhelyek, különféle irodai helyiségek bérleti kötelesek 24 órán belül bejelenteni cégüket külön e célra szolgáló bejelentő lapon, — amennyiben a cég tulajdonosai nem laknak egyúttal ugyanazon épületben. — Utóbbi esetben ugyancsak bejelentendő, ha a cég az egyéni tulajdonos nevével nem azonos. Ugyanazon időben köteles a tulajdonos cég elköltözködését is bejelenteni.

Műndezek a be és kijelentő lapok az illetékes rendőrbiztoshoz nyújtandók be.

A nem szubotical illetőségű egyének illetőségének helye a lehetőség szerint megfelelő okiratokkal igazolandó.

A 18 évet meghaladó, szülőkkel együtt utazó gyermekeket külön kell bejelenteni.

Ünnepélyek, kiállítások stb. alkalmával a különféle magán és nyilvános épületekbe tömegesen elhelyezett egyéneket kötelesek az ünnepélyt rendezők, — ahol ezek elhatárolt vannak — az idegenek részére szóló bejelentő lapon bejelenteni.

Be és kijelentő-lapok a központi városi bejelentő hivatalban (II. em. 124. ajtó) darabonként 1 dinárt kaphatók. Minden be- illetve kijelentéshez két blanketta szükséges.

A bejelentés kötelezettsége ellen elkövetett kihágásért az 1905. évi V. t.-c. alapján 200 dinárt terjedő pénzbüntetés, illetve 1 hóig terjedő szabadságvesztés és 400 dinárt terjedő pénzbüntetés jár.

Az agrárreform megbontja a vajdasági radikális-párt egységét

A kisbirtokosok szervezkedésének következményei — Vajdasági radikálisok az ellentétes érdekeket képviselő szervezetek élén

A Nyiva legutóbbi ankétével kapcsolatban kiderült, hogy az agrárreform kérdésében súlyos ellentétek választják el egymástól a radikálispart tagjait és — mint azt már annak idején jelentettük — ezek az ellentétek a vajdasági radikális képviselők agrárpolitikája elleni támadásokban robbantak ki. Ép a szubotical radikálispart elnöke, *Nedeljkovics Milorad dr.* egyetemi tanár indította meg egy fel-tűnést keltő cikkével a támadásokat a vajdasági képviselők agrárpolitikája ellen, de világos volt, hogy *Nedeljkovics dr.* nem áll egyedül álláspontjával, hanem e tekintetben a vajdasági radikálisok egy része mögötte áll és nagyobb akcióra készül.

Mint most kiderült, az agrárreform kérdése súlyos belső válsággal fenyegeti a vajdasági radikálisokat. A „Nyiva” ugyanis a nagybirtokosok országos egyesülete és így leg-

utóbbi értekezletén is az agrárreform megoldásánál a nagybirtokosok érdekeit tartotta első sorban szem előtt. A nagybirtokosok országos egyesületének pedig a legtöbb vajdasági képviselő és a vajdasági radikálisok vezetőinek legnagyobb része is tagja, ami által a Nyiva szakértekezlete politikai jelleget is nyert az ankéten nagy számban résztvevő aktív vajdasági radikális politikusok révén. Bár a Nyiva nem tette teljesen magáéva *Lalosevics János dr.*, sombori radikális képviselő agrárreform-tervezetét, azért a Nyiva követelése megegyeznek a vajdasági radikális képviselők agrártervezetével.

Ezzel szemben a vajdasági radikális pártszervezeteknek, különösen a szuboticalnak igen sok kisbirtokos tagja bizalmatlanul nézi a vajdasági radikális képviselők agrárpolitikáját, a Nyiva konferenciája óta pedig egyene-

sen szembe helyezkednek vele. Ezek a kisbirtokosok és telepe-sek éppen ezért most új gazdasági szervezetet alakítanak a Nyiva ellen.

A kisbirtokosok szervezkedési mozgalma elsősorban Szuboticáról indul ki és az itteni radikálispartban is tekintélyes szerepet játszó és a párt irányításába befolyó kisgazdák állnak az élén, elsősorban a bunyevác-gazdacsoport tagjai, valamint a dobrovoljacok. A most szervezés alatt álló egyesületnek az a célja, hogy ellensúlyozza a Nyivának az agrárreform kiterjesztése és a földosztás további széles alapon való folytatása elleni akcióját és a rövidesen Szubotican megalakuló egyesület a legélesebb harcát veszi programjába a Nyiva ellen.

A radikális pártban maga ez a szervezkedés nem idézne elő nagyobb emóciót, ha nem jelentené egyúttal ez a két gazda-egyesület a radikális pártnak két ellentétes frakcióna való bomlását. Amíg ugyanis a Nyiva vezetői nagyrészt aktív radikális politikusok, addig a kisbirtokosok alakuló egyesülete élén is vajdasági radikálisok állnak. A mozgalom kezdeményezői nagy részt a radikális pártban fontos szerepet vivő vezetők, akik most nyíltan szembe helyezkednek a vajdasági radikálisok eddig folytatott agrárpolitikájával és közelebb állnak *Simonovics agrárminiszternek* eddig sokat támadott javaslatához.

A radikális pártban nagy nyugtalanságot kelt az agrárreform ügyében beállott ellentétek kiéle-sedése és bár egyelőre biznak még abban, hogy sikerülne főg a két gazdasági egyesület harcát a párt belső politikájától izolálni, beavatott körökben nem hisznek ennek lehetőségében és attól tartanak, hogy az agrárreform kérdése meg fogja bontani a radikális párt egységét.

Egy kritikus albumából

Irtá: Baedeker

Az újság és az igazmondás

Hazudik mint egy estílap, »lügt wie gedruckt« és hasonló, ezerszer ismételt szövegek kiabálják ucca- és kávéház-szerte, mily kedvezőtlen véleményt táplálnak az újságok igazmondásáról a nyájias olvasóik.

Amellett, hogy ezek a népszerű hasonlatok erősen animózusak, még nagy mértékben egyoldalúak is, mert a reggeli lapok se hazudnak kevesebbet mint a délután megjelenők, s azután — levelekben, gép- és sajtókezű írásban diplomáciai és egyéb aktákban, társalgás- és bizalmas tárgyalásokban, sőt közjegyzőileg hitelesített írásokban is (ami mind nem »gedruckt«) bizony több hazugság foglaltatik mint a világ összes hírlapjaiban, a kormányok félhivatalosait is beleszámítva, amelyek ex offio kénytelenek csupa valótlanságot írni s a többi újság által közölt való-ságokat megcáfolni.

Hogy hazudnak, ez a legsűrűbben főhangzó vád, amelyet kaszinókban, olvasókönyvekben és kávéházakban hallani olyanoktól, akik újságok nélkül egy napig se tudnak megenni. Ők, a szenvedelmes napilapolvasók, ők azok az igazságkeresők, akik deákferenci óvatosságot, washingtoni lelkiismeretességet és akadémikus komolyságot kívánnak a gyors tempóban készülő újságtól (ahol idő sincs rá sokszor, hogy egy »fenntartással közölt« hírnek a valóságáról meggyőződhessen a szerkesztő), amelynek merészségei és szenzációi nélkül ugyan-csak unalmasnak találják nemcsak az

újságokat, hanem a kaszinókat, sőt talán még a saját életüket is. Mert az újságyűlölők éppen úgy vannak a hírlapokkal mint a nőgyűlölők az asszonyokkal szemben, — nem nélkülözhetik őket. S ha egyszerre valami csoda folytán megszűnnének az összes lapok, épp ezek a gyűlölők sietnének újakat alapítani, hogy tovább bosszankodhas-sanak a — hazugságaikon. Mert újságok — és hazugságok — nélkül jaj de unalmas volna az élet!

Egy különben igen jó ítéletű és mindenképpen logikusan gondolkozó barátom mondta egyszer nekem, hogy a lapok valószínűleg azért hazudoznak olyan sokat, mert jobbára fiatal emberek írják, akiknek még nincs annyi józan megfontolásuk, hogy képesek legyenek megkülönböztetni a tiszta igazság buzáját a valótlanságok konkolyától, s nincs elég felelősségérzésük, a mollyal mérlegelhetnék a kárt, amelyet leközlött híreik okozhatnak, ha a tartalmuk nem igaz. És hozzátette:

— Éppen ezért nagyon fiatalok kezébe nem való az újságírói toll. Törvényt kellene hozni, hogy negyvenéves kora előtt senkise lehessen zurnaliszta.

Ebben az óhajtásban van valami, ami igazságképpen hat, s én is azt hiszem, hogy bizonyos korban levő zurnaliszták jobban tudják megítélni, hogy mit lehet megírni mint azok, akik még nincsenek ebben a tiszteletet keltő korban. Kétségtelen, hogy a negyvenéves hírlapíró bölcsőbb mint a huszonkét éves. De hát eltekintve attól, hogy a »felelős szerkesztő« ritkán oly fiatal, s megtudja ítélni mi való a lapba, — mit csináljon az a szegény fiu negyvenéves koráig, ha csak ilyen későn léphet be egy vigan hazudozó redakcióba?

Ilymód csak igen kevés újságíró, s természetesen még kevesebb újság maradna. Azok az újságírói tehetséggel megáldott (!) fiatal emberek, akik a zsenge koruk miatt még nem írhatnak lapot, az »új kurzus« folytán kénytelenek lesznek egybeitt helyezkedni el, valamely más pályán (ahol valószínűleg többet kell hazudni), s ha ott esetleg boldogulnak, nem lesznek boldogok ezt a karriert a fiatalitásuk megszűntével a kevesebb babérral kecsegtető újságíróival cserélni föl. Ald pedig a negyvenéves korig, az újságíráson kívül semmihez se lévén tehetsége, seholse boldogul, micsoda igazmondói kedvvel fogja elfoglalni helyét a szerkesztőségben, ahol tilos a hazugság, holott az ő egész élete egy husz esztendőig tartott nagy hazugság lett pusztán azért, hogy a lapok kevesebbet hazudjanak, s egy törvény miatt, amelynek egyedüli erénye: a tervezők jóhiszeműsége?

S más bökkenő is van. A költő szerint »nem években áll a vénség« s a mindennapi tapasztalás is amellett szól, hogy az ember rendszeren fiatalabb vagy öregebb az életkoránál és sohase pont olyan fiatal vagy öreg mint aminőnek az évei mondják. Falk Miksa 24 éves korában is negyvenéves volt, Kaas Ivor pedig negyven (sőt hatvan) éves korában is huszonéves esztendő. Tehát a negyvenéves korhatárnak a megszabása se volna egyéb mint riktó hazugság, pedig ezt a törvényt a hazugság ellen hozták.

Egy mód volna, ha ragaszkodunk a barátom által megpendített eszmének a megvalósításához. Ki kellene mondani a kötelező újságírói szolgálatot, s minden írástudó embert negyvenévesztendő ko-

rában az »Intelligenz-Prüfung«-ot, besorozni egy, két vagy három évre zurnalisztának. Az újságok e megoldás mellett kevesebbet hazudnának (őleg, ha katonai szigorral büntetnék a valótlanságok hirdetőit), de attól tartok, kevesebb elmésséget is produkálnának, s a szives olvasó megunná még a kedvenc újságját is, s maga volna kénytelen hazudni magának, — annyira hiányoznának neki a zurnál-hazugságok.

Mindenképp jobbnak látszik, megmaradni a régi rendszernek, s a még oly fiatal újságírócskákat is engedni írni és, nem bánom, hazudni, mert némi eltérés nélkül a szigorú igazságtól ez a kedves bohémpálya el sem képzelhető, s a fiatalág élenkséget, esprit-t is visz be az újságba, nemcsak hazugságot, amíhez egyébaránt — tessék elhinni! — az öreg zurnaliszták sokkal jobban értenek a fiataloknál. S az is bizonyos, hogy az ilyen fiatal, sőt néha romlatlan kis sajtókuli jobbhízemű mint a negyvenéves s annál is vénebb régi routinier, s a hazugsága, mert nincs oly ügyesen föltálalva, kevesebb bajt csinál mint amazé. Az ilyen fiatal ember még hiszi azt, amit leír (ha hazugság is), amit nem lehet elmondani egynémely olvasóiról, aki ellensége az újságoknak, de azért ő maga — főleg ha egy kissé beszédes — reggeltől estig folytonosan hazudozik. Fővérsé azért, hogy hazugnak ne tartsák, s másrészt, mert ha igazat mond, betörök a fejét. Nem járja hát, hogy abból a pár hazugságból, amelyeket az újságjában talál, olyan nagy káoszt csináljon. Az egész közélet: csupa hazugság. Épp az újság, amely annak a tükre és szócsöve, épp az legyen merő igazmondás? *Quod uni justum, alteri aequum.*

Olaszország

Romániával is baráti szerződést köt
A román-francia viszony lazulását
jelenti a szerződés

Római diplomáciai jelentések szerint közvetlenül küszöbön áll Olaszország és Románia között is a szerződés megkötése. A szerződésnek entente cordiale jellege lesz és lényegében ugyanolyan tartalmu, mint a jugoszláv-olasz baráti szerződés.

Londoni jelentés szerint itteni beavatott körökben nagy meglepéssel fogadták a Manchester Guardian-nak azt a bukaresti hírért, amely szerint Románia Franciaországhoz való viszonyát az utolsó két héten jelentékenyen megváltoztatta, hogy szabadkezet kapjon az Olaszországgal a közeli napokban létesítendő baráti szerződés megkötéséhez.

Uj honpolgárok

Elfogadott és visszautasított
opciós kérvények

A belügyminisztérium — mint már megírtuk — elintézte az opciós kérvényeket és az elintézésről szólvó végzéseket egy részét megküldte a közigazgatási hatóságoknak. Szerdán délelőtt ismét több elintézett opciós kérvény érkezett a suboticei főjegyzői hivatalhoz.

A szerdán érkezett belügyminisztériumi végzések szerint állampolgárságot nyertek: Dr. Bodnár Sándor, Hütter Kálmán, Alenu Géza, Hunyadi Mátyás, dr. Hósz Dezső, Vécsei Hinka, Weinert Ernő, dr. Barnabás Bogdán, Maczkó Iván, Ladányi Nándor, Schweiger M. Lajos, Virdg Éva, Ladányi Dezső, Varga Pál, Szenes Arnold, Reichenhalm Viktor, Czimer Julia, Weinert Herman, Wiesel Zsigmond, Bertl János.

Nem nyertek állampolgárságot: Róna Miksa, Kellert J. Jenő, Vastag Dezső, Lukács Emil, Dömötör Rózi, Pallósi Mihály, Langhammer Luiza, Palotás István, Rockenstein Szilárd Tibor, Urbanek Antal és Almási János.

A városi főjegyzői hivatal a fentebb felsorolt optálókát legközelebb hivatalosan értesíti a belügyminisztérium döntéséről.

A szabadlábrahelyezett

Csongrádi merénylők újabb botránya
Inzultáltak a bombamerénylők
leleplezőjét

Csongrádról jelentik: A karácsony másnapi borzalmas csongrádi bombamerénylet gyanúsítottjai közül a szegedi törvényszék vádтанácsa többeket tudvalevően szabadlábra helyezett. A szabadlábra helyezett között volt Forgó Ferenc is, aki csak nemrégén hagyta el a Csillag-börtönt és visszatért Csongrádra. Alig néhány napig tartózkodott Csongrádon, máris botrányt okozott. Forgó Ferenc a fogságban lévő Piroška János főhadnagy testvérével, Piroška Antallal együtt elhatározta, hogy meghosszítja letartóztatását és felelősségre vonja azokat, akik a bombamerénylet ügyében terhelő tanuvallomást tettek.

A tanuk között, akik a nyomozás során minden megfélemlítés ellenére meg merték mondani, hogy a gyilkos merénylet elkövetésével csak a Piroška-féle ébredő-társaság tagjai gyanúsíthatók, szerepelt többek között Heller Fülöp csongrádi gabonakereskedő is. Tegnap délután két órakor Forgó Ferenc és Piroška

Antal megtámadták az uccán gyanútlanul haladó Heller Fülöpöt és a társaságában volt sógorát, Báró Pál VIII. osztályu realiskolai tanuló. Előbb durva szavakkal illették őket a bombamerénylet ügyében tett tanuvallomásuk miatt, azután letaszították őket a járdáról és súlyos fe-

nyegetésekkel fessztették rájuk. A merénylettel kapcsolatban letartóztatásba került és orman kiszabadult egyének garázdálkodását mindenki a legélesebben éltéli és a kormány beavatkozását várják a további inzultusok és brutalitások megszüntetésére.

A radikális-párt idegesen nézi Radicsék közeledését az ellenzéki blokk felé

A nacionalista és föderalista blokk körül csoportosulnak a pártok

Beogradból jelentik: Nagy feltűnést kelt politikai körökben az a több oldalról megerősített hír, hogy a legközelebbi napokban — valószínűleg már csütörtökön — Beogradba érkezik a Radics-párt két delegáltja, hogy résztvegyen az ellenzéki blokk megalakítására vonatkozó tárgyalásokban. Ezzel teszi a Radics-párt az első konkrét lépést annak érdekében, hogy érintkezésbe lépjen a demokratákkal, miután eddig csak a klerikálisok és muzulmánok útján tárgyalt közvetve a demokratapárttal.

Politikai körökben még most sem hiszik, hogy az ellenzéki pártoknak sikerül a Radics-párttal is meg egyezni, bár az a kérdésben legutóbb még tapasztalható szkeptikus hangulat már lényegesen engedett. A Radics-párti képviselők Beogradba érkezésének a híre nagy idegességet keltett a radikális körökben is, ahol azért tartották eddig lehetetlennek az ellenzéki blokk megalakulását, mert nem hitték, hogy a Radics-párt komoly tárgyalásokba bocsátkozik az ellenzéki pártokkal.

Spaho, Korosec és Davidovics egyébként szerdán is folytatták tanácskozásukat, amelyen még mindig nem vesz részt a földmivespárt megbízottja, ami arra mutat, hogy a földmivespártban az az áramlat van

tulsúlyban, amely nem akarja a megegyezést a többi ellenzéki pártokkal.

Kétségtelennek látszik, hogy a most folyó tárgyalások következtében messzemenő csoportosulás várható a pártok sorai között és már előreveti árnyékát a kialakuló két új politikai csoport. Az egyik csoport a föderalista blokk lesz, megerősödve a demokratapárt Davidovics által vezetett számbelileg erősebb balszárnyával. Ezt a csoportot ellensúlyozni látszik a radikális párt körül kialakuló nacionalista blokk, amelyben résztvenne a radikálisoknál kívül a Pribicevics vezetése alatt álló demokrata jobbszárny, a Zaidunicából kivált jobb felé orientálódó horvát intelligencia, amely az »Obzor« című lap körül csoportosul, valamint a szlovéniai régi haladó párt, amelynek dr. Ravnikar a vezére és irányítója.

Még mindig beszélnek beogradi politikai körökben a kormány lemondásának a lehetőségéről, bár már nem olyan pozitív formában, mint az utóbbi napokban. Inkább azt tartják valószínűnek, hogy a kormány a költségvetés megszavazása és az Olaszországgal kötött egyezmények ratifikálása után hagyja el a helyét, ami a politikai helyzet tisztázásához sokban hozzájárulna.

Belpolitikai átalakulást várnak Magyarországon Peidl londoni utjától

Nagy nyugtalanság a magyar kormánypartban Peidl és Garami londoni tárgyalásai miatt — Bethlen hajlandó teljesíteni az angol munkáskormány követeléseit

Budapestről jelentik: A magyar politikában mind szélesebb hullámokat vet Peidl Gyulának és Garami Ernőnek az angol miniszterelnök által Londonba történt meghívása. Magyar kormánypart körökben nem kis idegességgel messzemenő kombinációkat fűznek a magyar szociáldemokratapárt parlamenti vezérének és a párt külföldön élő korileusának tárgyalásai elé.

A magyar kormánypart hangulatát tükrözi vissza a következő nyilatkozat, amit a kormányhoz közel álló helyről tettek az egyik budapesti lap munkatársa előtt Peidl és Garami londoni utjáról:

— Tulajdonképpen arról van szó, hogy a szociáldemokrácia nemzetközi irodája időről-időre felvilágosítást szokott kérni a különböző államok szociáldemokrata pártjaitól a szociáldemokráciának országunkban való helyzetéről. Ez az informálás a célja — megítélés alapján — Peidl londoni utjának és az informálás jelentőségét az adja, hogy ezuttal Londonban történik és hogy az angol munkáspárt képviselői, akik a magyar szociálisták informálását kérték, ezuttal az angol kormány tagjai.

— Másik jelentősége Peidl londoni utjának az, hogy Londonba Garami Ernő is meghívást kapott, s így alkalom adódik arra, hogy a magyarországi szociáldemokrácia külföldön tartózkodó vezérének információit a magyarországi szociáldemokratapárt parlamenti képviselőinek vezetője is megerősítheti, vagy megválogathatja.

Hogy a magyar kormánypart körében milyen kombinációkat fűznek a magyar munkásvezérek londoni tárgyalásaihoz, arra a legjellemzőbb a szélső kurzus-szellemű legitimista »Magyarság« szerdai számában megjelent tudósításának következő része:

»Az egységspárt minden sajtó-kommuniké ellenére idegesen rezzen fel Peidl Gyulának londoni utazásának hírére, amelytől nem is annyira a kölcsönterv körül még mindig lehetséges és esedékes bonyodalmak kirobbanása miatt félnék, hanem attól, hogy

az angol miniszterelnök akciójának komoly következményei lehetnek a magyar belpolitikai erők átcsoportosítására.

És amikor ezek az aggodalmak bizalmas megvitatásra kerülnek a kormánypart tagjai között, az idegesség és a félelem oka nem egy új orientáció lehetősége, — a párt ugyanis kormányonmaradása érdekében kétségkívül hajlandó Bethlen István grótot egy baloldali átiramodásban is fedezni és követni. — a nyugtalanság valódi és egyetlen motívuma az, hogy elképzelhetőnek tartják a kormány bukását és egy új alakulásnak hatalomra kerülését. Beavatott körök tudni vélik, hogy Bethlen István gróf az angol miniszterelnök egyenes közbelépésére hajlandónak mutatkozott az Internálótáborok feloszlására és az emigráció egyrészesének likvidálására.

de most Peidl Gyulának és Garami Ernőnek meghívása után attól tar-

tanak, hogy a kölcsönakció sikere érdekében célszerűnek látszó engedelmények nem állanak meg ennél a vonalnál, hanem át lépnek azon a küszöbön túl is, amely az évi és világnézeti átorientálódáson kívül bizonyos személyi áldozatokat, illetőleg a hatalmi pozíciók megosztását kívánja az egységes párttól.

Hogy a magyar kormánypart aggodalmának meg van a kellő alapja, azt bizonyítja egy londoni jelentés is, amely szerint a »Magyar Távirati Iroda« angiai képviselője a Manchester Guardian-hoz intézett nyílt levélben állást foglal az ellen az Angliában és a külföldön elterjedt felfogás ellen, amely szerint gróf Bethlen magyar miniszterelnök az Angliában bekövetkezett kormányváltozás következtében arra törekszik, hogy eltávolodjék a magyar külpolitikának Anglia felé való tájékozódásától és hogy csatlakozást keressen a francia-csehi szerződéshez. A magyar külpolitikának ez az értelmezése, a félhivatalos magyar hírlapíró nézete szerint, teljesen helytelen, mert

a magyar kormány a legnagyobb súlyt helyezi az Angliával való szoros baráti viszonyra és gróf Bethlennek alkalma volt londoni tartózkodása során az angol munkáskormány vezető személyiségeivel valamennyi politikai kérdésről kimerítő eszmecsereit folytatni.

Ebből a félhivatalos magyar jelentésből arra következtetnek politikai körökben, hogy Bethlen miniszterelnök már londoni tárgyalásai során vállalkozott Macdonald kivánságainak teljesítésére és Peidl Gyulával is ilyen értelemben állapodott meg londoni utazása előtt.

Poincaré állása megrendült

Az angolkonzervatívok Oroszország elismerése ellen — Ellentétek a berlini szakértő-bizottság tagjai közt

Londonból jelentik: Grewe lord párisi angol nagykövet megjelent Macdonald előtt, akivel a Franciaország és Anglia közti függő kérdésekről folytatott hosszabb tárgyalást. Elsősorban arról volt szó, hogy Poincaré milyen magatartást tanúsít a Ruhr-megszállás, a német jóvátétel és a szakértőbizottságok munkája ügyében. Hír szerint a nagykövet kijelentette a miniszterelnök előtt, hogy Poincaré, akinek helyzete odahaza az ő megítélése szerint megrendült, most sokkal engedékenyebb lesz. A tárgyalás folyamán szó került arról is, vajjon tanácsos volna-e, ha Macdonald miniszterelnök a közeljövőben Párisba menne és személyes érintkezésbe bocsátkozna Poincaréval. Az utazás kérdése még nem dőlt el, de Macdonald mindenestre Párisba megy és lehetséges, hogy Grewe lord, ha majd a hét végén visszatért Párisba, már ilyen értelemben értesíti Poincarét.

Összehívták az angol alsóházat

Az angol politikai körök nagy érdeklődéssel várják az alsóház összehívását. Macdonald a lapok szerint már a megnyitó ülésen beszámol a munkáspárti kormány politikájáról és ismertetni fogja azokat az okokat, amelyek az orosz szovjetkormány elismerését szükségessé tették. A konzervatívok valószínűleg élesen megtámadják a kormányt, hogy minden előzetes feltétel nélkül de jure elismeri Oroszországot.

Anglia és Amerika a francia-belga álláspont ellen

Londonból jelentik: A Berlinbe küldött szakértő-bizottságban, amelynek az a feladata, hogy Németország fizetőképességét megállapítsa, komoly ellentétek támadtak egy-

felől Anglia és Amerika, másfelől Franciaország és Belgium képviselői között. Az ellentétek annál a kérdésnél merültek fel, hogy Németország vagyoni helyzetének megállapításánál **figyelembe vegyék-e a Ruhr-vidéken levő német vagyont is,** mert az angolok és amerikaiak szerint abban az esetben, ha ezt számitáson kívül hagyják, **lehetetlen lesz a német fizetőképesség megállapítására, valamint a költségvetés egyensúlyának helyreállítására** a szükséges fedezetet megtalálni.

Macdonald és Poincaré találkozására még nem időszerű

Londonból jelentik: **Macdonald és Poincaré** találkozására, amit rövid időn belül vártak, **a közeljövőben nem történik meg.** Az angol miniszterelnök közölte ugyanis a francia kormányfővel, hogy **a találkozást mindaddig nem tartja időszerűnek, amíg a Berlinben működő szakértő-bizottság tanácskozásait be nem fejezte.**

Molnár Ferenczel a Rote Mühle után a Moulin Rouge-ban

Bécs, február elején.

A legelőkelőbb bécsi mulató a Moulin Rouge éjféli után teljes fényben szikrázott. A páholyok peremén sorba csillogó villanykörtek — összesen 426. Nappali világosság. Minden asztalnál ülnek és minden asztalnál pezsgőt isznak. Félkettő van és még egy páholy üres. Ez a magyar kolónia premier-páholya a rote Mühle után. Öten jövünk Molnár Ferenc, Beöthy László és még harminc budapesti újságírók, akik a Vörös malom premierjére utaztunk fel Bécsből. Mikor Molnár Ferenc érdekes ösz feje egy pillanatra megjelenik a páholy előterében egyszerre moraj vonul végig a zsufolt termen. Még egy másodperc és dörgő tapsba tör ki a mulató közönség.

— **Hoch Franz Molnár!** — hallatszik minden oldalról. A zenekar tust huz. Az osztrák főváros közönsége hódolatát mutatja be a világhírű szerzőnek, akinek **vasárnap három bécsi színházban játszották a darabját.** A Burgtheaterben a Vörös malom, a Raimundtheaterben a Lilliomot és az Akademie-theaterben a Hattyút. Molnár Ferencnek öt darabja ment eddig a szigorúan exkluzív Burgtheaterben, ahol rajta kívül a magyar szerzők közül csak Heftai Jenő kapott színpadot. Az a határtalan lelkesedés, ami még a Moulin Rougeban is kirobban, bizonyítja Molnár nagy nemzetközi népszerűségét.

Percek teltek el, míg folytatni lehetett a parketten az előadást. Egy úv-nevezett mondain táncospár mutatta be a legújabb kor híres táncait az »original shyminit« a jávát és a fox bluest. Akrobatikus ügyességgel, boszorkányos gyorsasággal járták a négyzetű parketten. Ez alatt szemügyre vettük a közönséget. Vegyes publikum töltötte meg a termet. Egy páholyban híres bécsi színészek, egy másikban osztrák arisztokraták, amott magyar bankárok, aztán siberek, élesen csinóbe szabott szmokingban, kétes egzisztenciájú elemek és minden páholyban szépséges elegáns nők. Sok magyar nő. Hatvány Lajosnéől Becker Bébyig mindenki itt van. Már a közönség is táncol. Minden látszó Becker Béby felé irányul. Fehér ruhában van zöld sállal és folyton táncol. Mindenkit ismer, mindenki köszönti és mindenkivel kikezd. Megkérdeztük tőle, hogy mikor jön haza Pestre.

— Miért mennék?

— Leülni a két hetet.

Nevet.

— No az nem olyan sürgős, még várok egy kicsit, hátha amnesztiát kapok. Míg a teremben javában tombol a tánc és színes konfettik és szerpentin-fűzerek repkednek a levegőben, lassan megértik a páholyunk. Molnár Ferenc páholya. Először Ben Blumenthal jellegzetes feje jelenik meg az aítóban. Amerikába hívja Molnár Ferencet.

— Talán októberben a Vörös malom newyorki premierjére.

Blumenthal kapacitálja:

— Jöjjön mielőbb. Annyi dollárt keres, amennyit akar.

Újabb vendég jön gratulálni. Magas, délceg feltűnő jelenség. Udvariasan bemutatkozik. Emil Jannings. — híres mo-ziszínész. Azt mondja, hogy egy Molnár-filmben szeretne egyszer játszani.

Aztán sorra jönnek direktorok, rendezők, színészek, privátok, magyar emigránsok tisztelegni a világhírű magyar szerző előtt.

Két óra után már nagyon emelkedett hangulat tobzódik a mulatóban. Már a páholyok folyosóin is táncolnak a vendégek. Temperamentumos bécsi szőke asszonyka, egy bécsi színidirektor felesége, finom szalonspiccel egyre táncolni akar. Már az összes férfiakat letáncolta. Velünk, magyarokkal csárdást táncolt, de most jávát akar lejtetni. Sen-

kise tud. Valakinek mentő ötlete támad. Felhívatnak egy elegáns parkett-táncost. Az táncol a hölgyvel. A hölgy boldog. Ujra és újra táncolni akar. A parkettáncos félre vonja a férjét és így szól:

— Kérem, ha én egy privát nővel táncolok, azért nekem táncoként ötvenezer korona jár....

A férfi diszkréten átvujt kétszáz ezer koronát.

— Csak táncoljon tovább. De vágjön barátságosabb arcot.... (s. a.)

Debrecenben megtartják a pótválasztást Nagy Vince és Händel Zsigmond között

Rakovszky belügyminiszter megsemmisítette a közigazgatási bizottság határozatát

Budapestről jelentik: A magyar nemzetgyűlés keddi ülésén óriási vihart idézett elő **Rupert Rezső** interpellációja a debreceni választás megsemmisítése ügyében. Az interpelláció során **Rupert** kijelentette, hogy **Rakovszky belügyminisztert nem tartja gentlemannak.** Ezt a kijelentést a jobboldal óriási felháborodással fogadta és **Rupertet** a mentelmi bizottság elé utasították. A baloldal azonban **Rupert** kijelentését zajos helyesléssel magáévá tette, a belügyminiszter lemondását követelve. **Rupert** ezután betérjesztette interpellációját, amely szerint követeli, hogy **a belügyminiszter helyezze hatályon kívül a debreceni**

választás megsemmisítéséről szóló határozatot.

Rakovszky belügyminiszter nem volt jelen az ülésen és így nem válaszolhatott **Rupert** interpellációjára, amelynek azonban szerdán már meglett az eredménye. A debreceni választás megsemmisítése ügyében ugyanis **Rakovszky** Iván belügyminiszter már úgy döntött a hozzá benyújtott felebbezés fölött, hogy **a választást megsemmisítő határozatot hatályon kívül helyezi.** A belügyminiszter táviratilag rendelte el, hogy **Nagy Vince dr. és Händel Zsigmond dr. közt a pótválasztást még hétfőn, február 11-én tartásuk meg.**

A Srnao harci különítményeinek titkai a bíróság előtt

A Bácskogradistai bűnpör tárgyalásának második napja

A noviszadi törvényszék szerdán folytatta a bácsföldvári Srnao tagjainak bűnügyét. A tárgyalási terem zsufolva volt közönséggel. Bácsföldvárról nagyon sokan jöttek be a tárgyalásra; köztük van a megvert Csakra jegyző is, akinek feje még mindig be van kötve. A noviszadi Srnao és Orjuna tagjai is nagy számban jelentek meg a tárgyaláson.

Kilenc órakor nyitotta meg dr. Medakovic Dusán elnök a tárgyalást.

Elsőnek **Pecsvarac Tószó**, a noviszadi Srnao tagját hallgatják ki tanuként. **Tecsvaracot dr. Cseremov György** küldte ki Bácsföldvárra, hogy közölje utasításait az ottani szervezet elnökségével. Elmondja, hogy **Gradistén panaszkodtak neki, hogy Petrovics Gyura, a Srnao tagja mindig iszik és állandóan terrorizálja a község lakosságát.** Emiatt Cseremov utasította a gradistei Srnao vezetőségét, hogy **Petrovicsot zárják ki a szervezetből.**

Petrovics közbeszól, hogy **ez nem igaz, mert éppen Pecsvarac látogatása után léptették elő alórmesterré.**

Szekulics Stevan gradistei jegyző a következők tanu, aki elmondja, hogy **Popovics Milán azért akarta Csakra jegyzőt eltenni láb alól, mert egyik rokonát szerette volna helyébe jegyzőnek kinevezeteni.**

Több jelentéktelen tanuvallomás után **Vukadics Zsifkót** hallgatták ki, aki a közelben tartózkodott, amikor Csakrát leütötték.

Aki a főszolgabíró is megpofozta

Knezzevics Vászsa elmondja, hogy **Erdeljan Urosnak** a Srnao helyi elnökének kocsmájában tartózkodott a trónörökös keresztelőlőjének napján egy beograd újságíró, aki **Popovics Milánnal** hosszasan tárgyalt Csakra jegyzőről. **Popovics** panaszkodott a jegyző állítólagos visszaéléseiről, mire az újságíró mérgesen felugrott és így szólt:

— Majd megírom a »Balkán«-ban, ti azonban gyáva fickók vagytok. Mikor Kulán jártam, magam pofoztam fel a kulai főszolgabíró.

Petrovics Gyura, aki szintén ott volt a társaságban, azt mondta:

— **Nem kell ezt megírni, majd én elbánok Csakrával.**

Az elnök elrendeli a szembesítést, azonban **Petrovics** tagadja, hogy ő ezt mondta volna.

A magyar cégtáblák

Szekulics Milán dr. védő kérdi a tanutól, hogy a **Srnao** jegyzőkönyvében volt-e arról szó, hogy **le kell venni a magyar cégteliratokat és aki ezt a parancsot nem teljesíti, azt meg kell verni, a cégtábláját pedig erőszakkal leszedni.**

Knezzevics zavarba jön és hosszas habozás után bevallja, hogy valóban tárgyaltak a cégteliratok erőszakos eltávolításáról, azonban senkit sem fenyegettek meg veréssel.

Dragin Brankó kereskedő: a **Srnao** alelnöke kijelenti, hogy **ő akarata ellenére választották meg.** Egyik ülésen valóban tárgyaltak a magyar cégteliratok eltávolításáról és megbízták az akcióbizottságot, hogy a táblák eltávolítására mindenkit komolyan figyelmeztessenek.

A fegyelmi büntetések

Rakics Danilót a fegyelmi büntetésekre vonatkozóan hallgatták ki. Azt vallotta, hogy **huszonöt botütéssel fenyegették meg azokat, akik a Srnao parancsait nem teljesítették.**

Elnök: Az egyik jegyzőkönyvben szó van arról, hogy **ha Petrovics Gyurát nem botozzák meg, akkor a legszigorubb büntetéssel sújtják.** Mi volt ez a legszigorubb büntetés?

Tanu: **Huszonöt botütés, mert ettől mindenki félt.** Arra nem emlékszik, hogy valakit megbotoztak volna. A fenyegetés azért kellett, hogy a tagok csendesek legyenek.

Életveszélyesek voltak sérülései

Matanovic Sztankó dr. Csakra orvosát azt vallja, hogy **a jegyzőnek minden sérülése súlyos volt.** Fején két ütést kapott, a koponyacsont két helyen behorpadt. Nagy szerencse volt, hogy azonnal orvosi segélyben részesült, mert rövid késedelem is halált okozhatott volna.

Atyanszki Markó azt vallja, hogy hallotta, amikor **Popovics Milán** felbújtotta a tetteseket, hogy **Bernhardot meg kell verni.**

Borivoj Branko elmondja, hogy **Popovics** azt a parancsot adta, hogy **Maximovic** meg kell verni, mert az Orjuna tagja.

Erdeljan Koszta vallomása szerint **Ruszi** és **Petrovics** a jegyző megtámadása után visszatértek a kocsmába és ott zene mellett tovább mulattak.

Kirics Branko görög-keleti lelkész kihallgatása során kijelenti, hogy **a Srnao tagjai csak a haza és a kirdly iránti hűségre tettek esküt.** Csakra jegyzőt jó szerbnek ismeri.

A tanuk kihallgatása ezzel véget ért. A védők a bizonyítás kiegészítésére tettek előterjesztést, amit az ügyész ellezentett. A bíróság a védők kérelmét elutasította.

Cseremov levelei

Szekulics Milán dr. védő kéri **Cseremov** György dr. levelének felolvasását, amelyben **Cseremov** megdicséri a gradistei Srnao kilengéseit. **Lemaics** dr. államügyész ellenzi a levelek ismertetését, mert azok a **büntényekkel nincsenek összefüggésben.** Az atrocitásokat nem a Srnao követte el, hanem magán-személyek.

Szekulics dr. kijelenti, hogy **nem a szervezetet vádolja, hanem a Noviszadról terjesztett mentalitást, amely a kilengésekre vezetett.** A bíróság elrendeli **Cseremov** két levelének felolvasását.

Az első levélben **Cseremov** György dr., a noviszadi Srnao elnöke megdicséri a gradistei szervezet hazafias működését, felszólítja őket, hogy menjenek Macedoniába a bolgár bandák ellen harcolni és kijelenti, hogy hajlandó a csapat élére állni. **A második levélben a harci különítmények működése fölött fejezi ki meglepedését**

Felolvassák a gradistai Srnao július 13-iki üléséről felvett jegyzőkönyv egyik szakaszát. A gyűlésen **Cseremov** is részt vett, aki azt mondotta, hogy **figyelemmel kell kísérni a tisztviselőket és a polgárság magatartását. Aki a háza és a király ellen vét, azt meg kell büntetni.** Ha szép szóval nem lehet eredményt elérni, akkor botot kell használni, az majd mindenkit jó utra fog vezetni.

A bizonyítási eljárás ezzel befejezést nyert. Az elnök a tárgyalás folytatását csütörtök reggel 9 órára tűzte ki, amikor a perbeszédre kerül a sor. Ítélet csütörtök délutánra várható

Gyilkosság a csirke miatt

Véres cigánydráma Ófuttakon

Noviszadról jelentik: **Arbulov Péter** és **Jovánov Mihos** ófuttaki cigányok, akik egymás szomszédságában laktak az ófuttaki cigánysoron, már régóta ellenséges viszonyban voltak egymással. Többször összeverekedtek, annyira, hogy a csendőrségnek kellett szétválasztani a verekedőket, akik a legádázabb fenyegetésekkel illették egymást.

A két cigány kedden reggel ismét összeveszett. **Jovánov** csirkéje ugyanis a palánk alatt átbújt **Arbulov** portájára, mire **Arbulov** egy deszkát vett elő és zavarni kezdte a csirkét. A zajra **Jovánov** kijött a házból és átszólt szomszédjának, hogy ne bántsa a csirkét, mert megveri. **Arbulov** erre átugrott az alacsony kerítésen, rárohant **Jovánov**-ra, akét a deszka darabbal úgy fejbe ütött, hogy az nyomban szörnyethalt. A gyilkosság után visszaszaladt házába és elbújt a padláson. A gyilkosság hírére megérkezett csendőrök azonban megtalálták és kocsira ültették, hogy beszállítsák Noviszadra.

Amikor a kocsi a futtakai erdőnél haladt, **Arbulov** egy észrevétlen pillanatban leugrott a kocsiról és eltűnt az erdőben. A csendőrség széleskörű nyomozást indított a gyilkos cigány kézrekerítésére, aki az eddigi jelek szerint a futtakai hártában bujkál.

Létrejött a megegyezés

az SHS királyság és Magyarország között a restitúciós szállítás ügyében Magyarország évi 10 millió aranykorona értékű szállításokat teljesít

Budapestről jelentik: A magyar restitúció nevében, amellyel a fegyverszüneti szerződés értelmében Magyarország a S. H. S. királyságnak tartozik és amely a londoni kölcsöntárgyalások alkalmával került újra napirendre, a S. H. S. királyság és Magyarország delegátusai között létrejött a megegyezés. A megállapodásról szóló jegyzőkönyvet a két állam megbízottai szerdán aláírták és felterjesztették a jóvá-tételi bizottsághoz.

A megegyezés szerint Magyarország a fegyverszüneti szerződésben kikötött vasuti anyagok helyett új locomotivokat és vasuti kocsikat fog szállítani, ezenkívül megtéríti a háború alatt a kragujeváci arzenálban okozott károkat. A restitúciós szállítások 1926-ban kezdődnek és évenként 10 millió aranykorona összege re rugnak.

PUCERÁJ

Meztelen táncosnő és büzbomba

A meztelen táncosnő két dologban különbözik a felöltözött táncosnőtól. Egyik, hogy nem tud táncolni. Vanak felöltözött táncosnők, akik szintén nem tudnak táncolni; ezektől már csak egy dologban üt el, abban, hogy a dekoltázs érvényesítése körül és a toalett mellőzésében még kevésbé tanusít bölcs mérsékletet. A meztelen táncosnő egyszerűen olyan nő, hogy a ruhája itt van, ő meg ott. Visel ugyan valami fügefalevelet is, de azt csak az előadás után huzza fel. Emiatt gyakran kerül összeütkezésbe a hatóságokkal, amelyeknek képviselői a közérkölcse védelmében olykor-olykor megjelennek a meztelen táncosnő öltözőjében, természetesen csupán azért, hogy a levetett szoknyák, blúzok s egyéb ruhadarabok helyett egy jegyzőkönyvet vegyenek föl vele. Az eljárás ilyenkor mindig megindul a szegény nő ellen, ami alapjában véve nem eljárás. Mert kinek árt ő azzal, hogy nem öltözik tánc-produkciójához sarkutazónak? Hány kövér siber kapott a nézőtérrel ettől tudógyulladást? Nem tudok ilyen esetről s éppen ezért nem tartottam helyesnek soha, hogy az amugy is rögzös pályán működő táncosnőknek kellemetlenségeket csinálnak. Igaz, hogy a régi jó időkben nem történt azért komolyabb bajuk s amennyire figyelemmel kísérhettem sorsukat, egyet sem végeztek ki közülük közrendészeti kihágásért. A filigrán Mata Harit is egyébként lötték főbe, különben sem volt meztelen táncosnő. A legrosszabb, ami egy meztelen táncosnővel megeshetett, az volt, hogy betiltották a számát. Vízont ez reklámnak se volt kurtya...

Ma már ezen a téren is megváltozott a helyzet. Rájár a rud a meztelen táncosnőkre. Botrányokat rendeznek az előadásaikon, inzultálják őket, lelkes és erkölcsös ifjak egy-egy olyan pofont kennek le néhanapján az immoralitás agilis papnőinek, hogy ballet-csillagokat szór tőle mindkét szemük. Pár nappal ezelőtt a berlini rendőrség letartóztatta Schenock Rudolf egyetemi hallgatót, aki büzbombával zavarta meg valamelyik ruhátlan művész előadását. Rudolf, aki megbombázta a pucér Terpszihorét, tizennyolc éves. Nem fenekelt dolog ez? Szinte szemmel látható az erkölcsök javulása. Esszébe jutott volna a bűnös békevilágban egy tizennyolc éves ifjunak, hogy büzbombával reagáljon arra a

hatásra, amit jelmeztelen — vagyis meztelen, de jeles — táncművésznők bájai egy érzékeny kebeleire gyakorolnak? Ha magamról ítélek, azt kell válaszolnom, hogy nem. Mi egészen másra gondoltunk ilyenkor, mint büzbombára. És talán nem voltunk olyan erkölcsösek, talán kevesebb a gazember, a csaló, a sibermost, talán maga az élet is tisztességtelenebb volt akkor, de — akkor mulatságosabb volt. És őszintébb. Züllöttek voltunk, mert nem háborodtunk fel meztelen táncprodukció-

kon. De nem hajgáltunk bombákat, sem büzzel, sem büz nélkül. Hagytuk magunkat izgatni, de nem izgattunk gyilkosságokra. A magunk tényszerű vertük össze a színházban és nem a szomszédunk fejét. Utolsó emberek voltunk, saját szórakozásunkkal törődünk csak és nem a többiek erkölcsének javításával. A mai fiatalságban nagyobb a szolidaritás érzése, mindenki gondoskodik a másiktól, az emberek engesztelhetetlenül szeretik egymást. Pfüj, de szép idők ezek. (d. t.)

Anglia előnyomulása

a kontinens politikájának irányításában

A csehszlovák diplomácia el van készülve Anglia, Németország és Oroszország közeledésére

Prágából jelentik: A Prager Tagblatt munkatársa a legutóbbi idők politikai eseményeibe részletesen beavatott, magasállású cseh diplomatával beszélgetést folytatott, amelynek során a diplomata az alábbi kijelentéseket tette:

— A cseh-francia szerződés nyomán a félreértések egész sora támadt. Így egyebek között az a hír kelt szárnyra, hogy Benes külügyminiszternek az volt a szándéka, hogy a cseh-francia szövetséget az SHS. királyságra is terjesszék ki, hogy ez a terve nem sikerült és a jugoszláv-olasz szerződés tulajdonképpen Benes vereségét jelenti. Ezzel szemben Nincics külügyminiszter Genfben igen részletesen tájékoztatta Benest a készülő jugoszláv-olasz szerződésről, amelyet Benes igen előnyösnek tartott, mert az SHS. királyság e szerződés révén belpolitikai viszonyait is stabilizálhatja, másfelől pedig Csehországnak sem volt közömbös az Olaszország és az SHS. királyság közötti ellentét.

— Oroszországnak de jure elismerése kérdésében meg nem változott álláspontja Benesnek az, hogy szabad kezet biztosít magának. Benes e tekintetben Beogradban kedvezőbb hangulatot talált, mint amilyenre a beogradi kon-

ferencia előtt számított: a kisanant három állama közül egyik sem ellenazte Oroszország elismerését, megakartta azonban várni azokat az eseményeket, amelyek Oroszországnak Anglia részéről való de jure elismerését követik és ezekhez fog igazodni.

— Noha nem igen lehet jóslani, de elhibázott volna az a föltevés, hogy Macdonald Franciaország ellen és Németország mellett foglal állást. Minden angol kormány, amely támogatni akarja Németországot, mindenkor meg kell egyeznie Franciaországgal, ha tartós békét akar elérni.

— Macdonald ügyesen intézte a szovjet elismerését, amivel rá fogja bírni Oroszországot, hogy teljesítse azokat a föltételeket, amelyeket az angol kormány az angol érdekek megóvása céljából fölállított. Nincs kizárva a közeledés Németország, Anglia és Oroszország között, de ez csak átmeneti lehet, mert Franciaország nélkül Európában tartós és békés politikát csinálni nem lehet.

— A cseh politikának az a célja, hogy megegyezést létesítsen Franciaország és Németország között, mert ez életkérdése Csehországnak.

Véres szerelmi tragédia Csajkásszentivánon

Egy esendőr lelőtte a kedvesét és aztán öngyilkos lett

Novisadról jelentik: Kedden délután borzalmas gyilkosság és öngyilkosság történt a Novisad közepében levő Csajkásszentiván községben. Egy esendőr lelőtte kedvesét és aztán agyonlőtte magát.

Blazics Péter péterváradai esendőr szerelmes volt Vlaskalin Sándor csajkásszentiváni vagyonos gazda Mihena nevű leányába. A leány is vonzódott a csendőrhöz, aki több ízben felkereste szülei lakásán. Néhány héttel ezelőtt Blazics ismét kiment a községbe, ahol Vlaskalinéktól megkérte a leány kezét. A szülők azonban nem egyeztek bele a házasságba, mert attól félték, hogy Blazics csak a vagyon miatt akarja elvenni leányukat.

Blazics a szülők ellenkezésére elhatározta, hogy megszökteti a leányt. Kedden délután öt órakor ismét elment Vlaskalinékhoz, ahol a leányt egyedül találta. Előadta szándékát és kérte a leányt, hogy szökjön el vele. Mihena azonban arra kérte Blazicsot, hogy várjanak, amíg szülei beleegyeznek házasságukba.

A csendőr erre elővette revolverét és meglőtte szerelmét, aki nyomban meghalt. A golyó a szíven hatolt keresztül. Amikor látta, hogy a leány meghalt, maga ellen fordította a fegyvert és felbőjtötte magát.

A lövés zajára összegyűlt szomszédok értesítették a csendőrséget, amely megindította a nyomozást. A még élő csendőrt kocsira tették és beszállították a péterváradai kórházba, ahol kedden éjjel meghalt.

Szélviharok

egész Európában

Bécs és Berlin el van zárva minden hírszolgálatról

Középeurópa legkülönbözőbb pontjairól érkezett jelentések szerint mindenfelé óriási szélvihar tombol. Berlinben kedden este és szerdán reggel óriási vihar pusztított, amely több háztetőt lesodorta. A szélvihar következtében sok szobor, középület és üzlethelyiség megrongálódott. Berlin környékén a fákat gyökerestől tépte ki a vihar és a telefon- és táviró vezetékek is annyira megrongálódtak, hogy a hírszolgálatban súlyos akadályok álltak be.

Bécsben szerdára virradó éjszaka éjfél tájban ugyancsak hatalmas szélvihar dühöngött, amely a járókelőket felkapta és elsodorta, úgy hogy a mentőknek nagyon sok esetben kellett közbelépniük.

Fiumei jelentés szerint Olaszországon is végigvonult a szél- és hóvihar, amely nagy károkat okozott és a telefon- és táviró-vezetéseket annyira megrongálta, hogy Nápoly, Milano és Bologna teljesen el vannak vágva a külvilágtól és az újságok kénytelenek redukált terjedelemben megjelenni.

Mint Prágából jelentik, Csehszlovákiában is hatalmas szélvihar és havazás van, úgy, hogy Poprad és Csorba között a vasuti forgalom is szünetel.

A jelentések szerint kedden éjjel Nyugateurópa számos vidékén tombolt nagy vihar.

A legszebb orosz dalok:

Bajkál keringő, Ania Fedorovna, Ne sirj, ne sirj, Szellők szárnyán, Volga-Volga, Moraveiz kiadás, mindenütt kaphatók.

HIREK

— A román királyi pár olaszországi utazása. Bukarestből jelentik: Ferdinánd király és Mária királyné római utazásának időpontját február 24-ikében állapították meg.

— Befejeződött a bánati határrendezés első része. Becskerekéről jelentik: A bánati határrendezés első része befejeződött. A jugoszláv hatóságok kedden átadták Romániának az első zóna nyolcadik faluját: Lacunas községet. Az átadással az első zóna kiürítése lezáródott. A második zóna kiürítése március folyamán fog megtörténni. Ebbe a zónába tartozik a Romániának átadandó Zsombolya Stara-Béba és Jam, valamint az ezzel csereképpen Románia részéről Jugoszláviának jutó Módos és Párdány községek. A kiürítéssel március 24-éig kell elkészülni egy Romániának, mint Jugoszláviának.

— A pénzügyi bizottság munkája. Szerdán délután ülést tartott a pénzügyi bizottság, amely először az állami monopól-jövedelem feleslegének felhasználásáról tárgyalt és 17 szavazattal 14 ellenében elfogadta a kormány javaslatát, amely szerint monopól-jövedelem feleslegei a költségvetés többi részének javítására fordíthatók. Ezután egyhangúlag elfogadták azt a javaslatot, amely szerint a talpa kivételénél az exportőrök a kivitt mennyiség 25 százalékát vám fejében természetben tartoznak beszolgáltatni.

— Jugoszláv vasutasok mentek Fiuméba. Susakról jelentik: Szerdán egy nagyobb csoport jugoszláv vasutas utazott Fiuméba. A vasutasok Fiume állomásnak az S. H. S. királyság számára kijelölt részében fognak szolgálatot teljesíteni.

— Moszkvába küldték az orosz-orosz szerződés tervezetét. Rómából jelentik: Egyes ellenzéki lapok, valamint a külföldi sajtó egy része is azt a hírt közölte, hogy az orosz-orosz kereskedelmi tárgyalások az olaszok túlzott követelése miatt meghusultak. Illetékes helyről szerzett információ szerint ez a hír nem felel meg a valóságnak. A szerződés megkötését azért halasztották el, mert az orosz kormány közölte, hogy betekintést akar nyerni a szerződés megkötése előtt a tervezetbe és ezért egy olasz kurir már el is utazott Moszkvába, aki a szerződés szövegét magával vitte a szovjet-kormányhoz.

— Elfogták Rassay Károly mérnyölőjét. Kecskemétről jelentik: A kecskeméti rendőrség szerdán letartóztatta a kecskeméti ébredők egyik vezetőjét, akiről kiderült, hogy egy 1920 óta folyó bűnügynek a tettese. A nyomozás során kiderült, hogy a letartóztatott ébredővezér küldte annak idején Rassay Károlynak és Miklós Andornak a bombát. A rendőrség a letartóztatott ébredővezér nevét és a nyomozás részleteit egyelőre titokban tartja.

— A grandrabbi üdvözlő távirata a szubotocai zsidó hitközség elnökéhez. Dr. Alkalay Izsák országos grandrabbi a következő táviratot intézte a szubotocai zsidó hitközség elnökéhez: Örömmel értesültem az ön győzelméről és kívánom, hogy még sokáig dolgozzék erőben és egészségben a hitközség javára.

— Ezerkilencszázhat választója van Bácskópetrovoreszelőnek. A bácskópetrovoreszelői választói névjegyzékben, hivatalos kimutatás szerint 1907 választót vettek föl. Ezek közül 534 szerb, 1373 magyar.

— Földrengés Zarában. Zarából jelentik: A napokban itt kisebbszertű földrengés volt. Emberéletben nem esett kár. Egy iskola összeomlott, több házfalai megrepedtek.

— **Megalakult az új görög kormány.** Athénből jelentik: A görög kormány újalakult *Rapandorisz* elnöke alatt. A kabinetbe az összes régi miniszterek beléptek, csak a pénzügyi, külügyi és közoktatásügyi tisztségek maradtak betöltetlenül. A nemzetgyűlés az új kormányt bizalmat szavazott.

— **Anglia redukálja költségvetését.** Londonból jelentik: A kormány elhatározta, hogy a hadügyi kiadásokat 52 millióról 46 millió fontra szállítja le, valamint az egész költségvetést 280 millióról 218 millió fontra redukálja.

— **A magyar nemzetgyűlés szerdai ülése.** Budapestről jelentik: A nemzetgyűlés szerdai ülésén Baross János egységspárti az agrárreform-novellához javaslatot nyújtott be, amelyben a holtkézi birtokok 50 holdon felüli kisajátítását követelte. A többség a javaslatot elvetette. Nagyatádi Szabó beszédében hangsúlyozta, hogy meg kell védeni az ország erdőállományát és arra kell törekedni, hogy az erdőbirtokok lehetőleg az állam kezébe jussanak.

— **Elmenekültek a mexikói fölkélok vezetői.** Newyorkból jelentik: Huerta mexikói fölkélok vezetői együtt hajóra szállt és elhagyta Veracruzot. A várost a kormánycsapatok megszállták.

— **Eljegyzés.** Özv. Zödy Benedekné leányát, Margitát, eljegyezte dr. Britvic József.

— **Csitában huszonegy ellenforradalmárt halálra ítélték.** Rigából jelentik: A szibériai Csitában a katonai törvényszék Popeljaljev fehér-gárdabeli tábornokot és husz tisztet ellenforradalmi működésük miatt halálra ítélt. Ötvenhét vádlottat több évi főtörtőre ítélték.

— **Az angolok muniógyárat építenek Romániában és Lengyelországban.** Bukarestből jelentik: Egy angol konzorcium tárgyalásokat folytat a román és a lengyel kormányral muniógyárat alapítása tárgyában. A konzorcium ezekből a gyárakból akarja a kisanant többi államát is létszerekkel ellátni.

— **Vérangzó oroszán egy filmfelvételnél.** Rómából jelentik: Kedden délután a Monte Celjen a Quo vadis filmfelvétel alkalmával egy husz oroszánból álló vadállatsoporból egyik nőstény oroszán fölugrott egy erkélyre, ahol huszonöt statisztát állott. Az oroszán az egyik statisztát megragadta, az arénába hurcolta és széjjelmarcangolta.

— **Tévedésből letartóztattak egy detektívet.** Novisadról jelentik: *Mohovjevic* Antun novisadai detektív kedden Srpski-Karlováca ment. Az ottani rendőrség úgy látszik gyanusnak találta Mohovjevicet, mert letartóztatta és bekísérte a rendőrségre, ahol azután Mohovjevic igazolta magát mint a novisadai rendőrség detektívje, mire szabadon bocsájtották.

— **Kifosztotta a testvére lakását.** Dékány Gyuláné suboticei lakos még január 22-én feljelentést tett a rendőrségen, hogy ismeretlen tettesek előző nap éjszaka behatoltak lakására, ahonnan nagymennyiségű füstölt húst és zsírt elvittek. A rendőrség megindította a nyomozást, amelynek folyamán kedden letartóztatták Dékányék betörőjét, *Lázics István* suboticei földmives személyében. A kihallgatása alkalmával kiderült, hogy *Lázics* testvéröccse *Dékány Gyuláné*nak. A betörést beismerte. A rendőrség megindította az eljárást ellene.

A suboticei zsidó Patronus Egyesület folyó évi február 10-én vasárnap délután fél 4 órakor a Bárány-szálló teltjében változatos mulattató műsorral nagyszabású mesedélutánt rendez. Előadás után tánc lesz.

Benes nyilatkozata az európai békéről

Békés politikát akar Magyarországgal

Prágából jelentik: *Benes* csehszlovák külügyminiszter a parlament külügyi bizottságának ülésén exozét tartott az általános európai helyzetéről. Kifejezte azt a reményét, hogy a béke második ötszázéveiben az európai béke most már valóban konszolidálódni fog, majd rámutatott a Jugoszlávia és Csehszlovákia között fennálló barátságos vi-

szonyra. A kisantra nézve kijelentette, reméli, hogy sikerülni fog politikájának élet Magyarországgal szemben tompítani, ha Magyarország komolyan teljesíteni fogja vállalt kötelességeit.

Beszéde végén kijelentette, hogy az orosz kormány elismerésére is hajlandó.

— **A makrancos szentai toronyóra.** Szentáról jelentik: A városi tanács szerdai ülésén foglalkozott a szentai toronyóra ügyével is. A szentai városháza toronyórája ugyanis már évek óta a legexkluzívabb életet él, mondhatni remetesorban tengődik és ehhez képest természetesen a saját külön egyéni módján méri az időt. A megbízhatatlan szentai toronyóra megrendszabályozása érdekében több elszánt tanácsstag szót emelt, de a többség leszavazta a toronyóraigazítás mellett károskodó kisebbséget és pedig az óráskor élénk öröme, azzal a döntő argumentummal, hogy »aki tudni akarja, hogy mennyi az idő, az vegyen zsebórát.« Ez ellen a kitünő érvelés ellen nem volt apelláta és a jó öreg szentai toronyóra déli tizenkét órákor, amikor az úléstől éppen távoztak a tanácsurak, méla hangján csakazértis kilencet ütött. Ezzel is jelezvén bizonyára azt az örök igazságot, hogy ami késik, az nem mulik.

— **Letartóztatott hamiskártyások.** Novisadról jelentik: A rendőrség kedden letartóztatta *Babics* Stevánt és *Kovács* Istvánt, akik egy kis korcsmában hamiskártyázással kifosztottak egy vasuti munkást.

A Sand álarcsbálja. A suboticei Sand sportegylet február 16-án, szombaton este 9 órai kezdettel a Bárány-szálló termeiben zártkörű álarcsbált rendez. Csakis számozott és nézve szóló meghívó jogosít a belépésre. Az álarcsok a Bárány-szálló kistermében gyülekeznek és onnan vonulnak fel 10 órákor. Belépődíj személyenként 15 dinár. Kötelező igazoló szelvény 10 dinár.

— **Betörés.** Kedden éjszaka ismeretlen tettesek betörték *Weisz* Hugó suboticei lisztkereskedő *Trumbicseva-uccai* üzletébe. A betörők beverték az uccára nyíló ablaküveget és így az ablakon keresztül jutottak be az üzletbe. Felfeszítették az üzletben álló pénztárt, amelyből az ott levő tízezer koronát magukhoz véve, elmenekültek. A betörést csak reggel vették észre. Nyomban értesítették a rendőrséget, ahol megindították a nyomozást.

Február 26-án Landau Juliska és táncsoportja tilt felme pálja a Bárányban.

Ami Őmek kell, az — Elsajfluid! Ez az igazi háziször, amely megszünteti fájdalmaid! Próbakérdmény 27 dinár. Feller V. Jenő gyógyszerész, Stubica-Donja, Centrál 135. sz. (Hrvatska).

Mozl, ahol »nem tilos a dohányzás.« Jó ötlettel gazdagította *Dragutin Ivanović*, a »Salome«-bar tulajdonosa, a mozikedvelő közönség szórakozó helyeit, amennyiben a »Salome«-bar helyiségeiben a modern kor igényeinek megfelelő mozgószínházat rendezett be, mely a bar és varietété független, és a délutáni órákban a közönség rendelkezésére áll. A helyiség a város elegáns társaságainak találkozóhelye, ahol tea és egyéb italoknak szolid kávéházi árak mellett való felszolgálásával igazán otthonias szórakozás kínálkozik. A jól fűtött és szellőztetett díszes helyiségben a dohányzás is megvan engedve. Jó műsorról *Horváth* igazgató, kitünő zenéről *Neszmélyi* ismert zongoraművész gondoskodik.

Szövött ruhanők (roletták) ablakokhoz minden zsebszobában és hosszúságban Krausz Edénél Novisad.

Butorok, ebédők, hálók, uriszobák raktárai legelőtében Brauchlernál Subotica, Halorac.

Trleszti parafa, linóleum- és gummi-szőnyegek gazdag választékban kaphatók Krausz Edénél, Novisad.

Székrekedés. A Budapest-jobbparti közköriházakban szerzett orvosi tapasztalatok igazolják, hogy a *Ferenc József* keserűvíz gyomorfájók, emésztési zavarok, fejfájás és szédülés eseteiben is kitünő szolgálatot tesz.

SZÍNHÁZ

A drótosót. A Szubotican vendégszereplő novisadai színtársulat szerdán este *Lehar* operettjét a *Drótosót*-ot adta elő ház előtt. A darab főszerepeit *Oliviera* asszony *Krancsevics* és *Klemencsics* játszották. *Oliviera* asszony *Zsuzsi* szerepében határos alakítást nyújtott. Hangja finom, melegtónusu, iskolázott. *Krancsevics* egyenrangu partnere volt. *Klemencsics* Pfeiffer-korn szerepéből kabinetfigurát formált és bőséges ötleteivel viharos kacagást keltett. Epizod szerepben nagy sikere volt *Dubaicsnak*, továbbá *Avirovicseva* asszonynak és *Odezinak*. A zenekar kifogástalanul működött.

A színház heti műsora. A subotical színházban vendégszereplő novisadai operettművészek első heti műsorát a következőképpen állították össze: Csütörtökön, február 7-én *Smetana* vigoperáját, az »*Eladott menyasszony*«-t mutatja be a társulat a főszerepekben *Adamovicseva-Val*, *Odzicsocsa*, *Klemencsics* és *Vrbaniuccal*. Pénteken A. bérletben a »*Tatarjárás*« kerül színpadra, szombaton a »*Pillangókisasszony*« előadását ismétlik meg. Vasárnap délután a »*Drótosót*«, este pedig az »*Eladott menyasszony*« van műsoron.

SPORT

Birkózóverseny Szomborban. A sombori Amatőr e hó 17-én a Tiszti Otthon nagytermében Bácska 1924. évi bajnokságáért országos birkózóversenyt rendez hat súlycsoportban. A verseny győztesei a klub díszes ezüstérmét kapják szalagon »Bácska 1924. évi bajnoka« címmel. A nevezési határidő: február 16. Nevezések *Breuer Jenő* Sombor címre küldendők.

Befejeződött a chamoixi-i téli olimpiád. A chamoixi téli olimpiád kedden befejeződött. Az ugróversenyt a norvégok nyerték meg az erős amerikai konkurenciában. A 18 km.-es skifutást kombinált ugróversenyyel *Haug* (norvég) nyerte. Az olimpiád végeredménye: 1. Norvégia 134 és fél pont, 2. Finnország 67 és fél pont, 3. Anglia 30 pont, 4. Svédország 26 pont. Magyarországnak egy pontot sem szerzett.

TŐZSDE

Novisadai terménytőzsde, február 6. A forgalom gyengült, az irányzat változatlanul lanyha. A kínálat jóval felülmúlja a keresletet. Irányárak: Buza, bácskai 337.50—340 dinár, bánáti, Szentaparitásban 337.50—340 dinár. Tengeri prompt árú 247.50 dinár, márciusi szállításra 260—262.50 dinár, április—májusra 267.50 dinár. Árpa 290 dinár. Zab 295 dinár. Liszt 0-ás 540 dinár, 2-es 475 dinár, 5-ös 410 dinár. Bab 680 dinár.

Beograd, február 6. Zárlat: Amsterdam 32—31.90, Bécs 0.1194—0.1192, Budapest 0.33—0.3950, Geni 14.77—14.70, London 366.25—365, Milano 3.72—3.71, Newyork 84.75—84.50, Páris 3.92—3.91, Prága 2.4650—2.46, Szófia 62.25—60.50.

Zürich, február 6. Zárlat: Newyork 574.75, London 24.76, Páris 26.65, Milano 25.25, Prága 16.6625, Budapest 0.0300, Beograd 6.75, Bukarest 2.91, Szófia 4.91, Bécs 0.0081 hárommegyed.

Budapest, február 6. A devizaközpont hivatalos árfolyamai: Beograd — Dinár 398—420, Bukarest — Lei 176—179, London 139750—149750, Font 140050—150050, Milano 1425—1525, Lira 1435—1535, Newyork 32500—34800, Dollár 32650—34950, Páris 150—1615.

Értéktőzsde. A tőzsdén ma tartott alapirányzat volt. Erős nyitás után, megcsappant a forgalom. A kontremiu ismét aknázik.

Tőzsdézárlat (ezer koronában): Bankok: Angol-magy. 105, Bosny. agrár 53, Földhitelb. 550, Hazai 278, Szlavon jelz. 48, Lloyd-bank 23, Magyar Hitel 700, Jelzáloghitel 139, elszámítóló 121, Olaszbank 34, Mercur 30, Osztrák Hitel 185, Keresk. bank 1560. Takarékpénztárak: Belvárosi 47, Egyes. föv. 213, Ált. takarékn. 255, Moktár 233, Psti hazai 4760. Biztosítók: I. Magy. Bizt. 8000, Fonciere 375, Jég 250. Malmok: Back-malom 90, Borsod-miskolci 133, Concordia 64, J. bpesti gm. 127, Gizella 65, Hungária 128, Királymalom 42. Bányák és téglagyárak: Beocsini 1340, Borsodi 175, Szentlőrinc 140, Cement 115, Szászvári 465, Kohó 1090, István-tégla 54, Drascho 380, Magnezit 3500, Aszfalt 54, Ált. köszénb. 3100, Salgó 708, Ujlaki 280, Urikányi 960. Nyomdák: Athenaeum 258, Franklin 238, Globus 64, Kunossy 27, Pallás 69. Vasművek és gépgyárak: Coburg 55, Gróf Csáky 25, Gazd. gép 170, Fegyver 1480, Frankl 147, Ganz Dan. 4725, Ganz vill. 2425, Hojherr 170, Lipták 19, Magyar acél 345, Rimamurányi 138, Roessemann 83, Schlick 106. Különléle vállalatok: Ált. gázizzó 33, Bárdi 19, Baróti 10, Bóni 100, Danica 131, Diana 13.50, Dorogi 21, Delicukor 600, Czimer 9, Égisz 63, Izzó 750, Gajjmosó 75, Papir 48, Részvényserf. 173, Temesi szesz 125, Fővárosi sör 36.50, Mitrágyva 255, Juta 180, Karton 200, Klein 11, Keleti 46, Klotild 122, Ligetszan. 29, Cukor 3900, Östermelő 293, Pamut 315, Gummi 267, Szalámi 20.50, Vasútforg. 285, Mezőhegyesi cukor 388, Interexim 36, Phöbus 51, Star-film 39, Szeg. kend. 390, Telefon 222, Temesi sör 140, Unio színház 30. Faipari vállalatok: Guttman 860, Hazai fa 175, Honi fa 11.50, Malomsoky 15.50, Ofa 590, Szlavónia 94, Nasici 2400, Viktória but. 10, Zentai 185. Közlekedési vállalatok: Adria 850, Közuti 33.50, Dálvasut 103, MFTR 440.

FOLTMENTES, TISZTA

TÜKÖR
9024
„ALBA“

tükörgyárban NOVISAD Kamenička ul. 15. szám.

„MARIOLA“ arckrém a legjobb arcápoló!

NYILTTÉR.

Nyilatkozat.

Alulírottak, mint a suboticei *Nemzeti Szálloda* tulajdonosai ezúton mondunk őszinte, hálás köszönetet a „Jugoszlaviai” *Áll. Biztosító Társaságnak*, hogy a f. hó 5-én kármunket ért óriási tűzkárt meglepően gyorsan és kulánsan liquidálta, Subotica, 1924. január 15.

848 *Dr. Halbrohr Imre és Társai*

Értesítés.

Ertesitem a n. é. hölgyközönséget, hogy szalonomat Petrogradskij ulica a kenyérgyár átellenébe saját házamba helyeztem át.

704 *Kalmár István*
nőiszabó Subotica.

AZ ELISMERTEN JÓ REITHOFFER-SZÖLLŐKÖTŐZŐGUMI

ÉS A TÖBBI PERONOSPORAGUMICIKKEK

továbbá boroscsövek és mindenemű technikai gumicikk legjobb minőségben kaphatók

Brüder Frank & Co.
Zagreb, Frankopanska ul. 6.
jugoszláviai vezérképviselőt és lerakatnál.

820

Superfosfát műtrágyát

megbízhatóan elsőrendű minőségben szállít

„ZORKA”

Első Jugoszláv Vegyipar R.-T. SUBOTICA

Nagy termést csak Superfosfát használatával lehet elérni.

FÜZŐK

legujabb szabásu halcsontos — halcsont nélküli gummival átkabujós füzök, melltartó gyomorszorító

HÁSKÖTŐK

örvösök által legujabban elismert és ajánlott szabás szerint készítik. Vidékre slusz- és csipő-méret után.

VIRÁG LEONTIN

Subotica, Kralj Aleksander ul. 11. szám. Nemzetivel szemben.

8346

226

WEISZ JENŐ
kefeárúgyára

Subotica, Telefonsz. 188.

AJÁNlja
KITŰNŐ MINŐSÉGŰ VERSENYEN KIVŰLI KEPE, ECSET, SEPRÓ, MALOMKEPE GYÁRTMÁNYAIT

NAGY GÉZA

motorerőre berendezett nagy gépműhelye Subotica, I. Stosova u. 14.

Készít:
Álló és fekvő szivattyukat, vízvezeték-, fűtő- és villanyberendezéseket.

Raktáron:
Szivattyuk és daráló malmok.

Eladó:
Hengerrovátkoló gép és Remington-írógép.

Jóházból való fiuk tanulónak felvétetnek.

853

Szanatóriumépítésre Strandfürdőnek Fatelepnek

alkalmas, 6000 m² gyári telep (műhelyekkel beépítve 368 m²) bérbeadó esetleg eladó **Vel.-Bečkerek**en a belvárosban. — A telepen újonnan épült modern ház is van. — Cim: Bega hirdetőiroda, V.-Bečkerek, főpóstával szemben. 787

9243

„MAJDAN”

Boška Vujica 21. Telefonszám 122.

Ajánl minden mennyiségben vagon-telekben és kicsinyben irbovljei különleges szent. Kályhafűtésre karvini szentet és osztraui kokszota legolcsóbb napi áron.

Mindenféle festett és lakirozott kosár- és piaci táskák, kézi koffer, utazó kosár, fonott butor a legfinomabb kivitelben kapható:

SCHNEIDER MIHÁLY
kosár- és fonottbutor gyárában
VRŠAC, HUSARSKA ULICA 33.

804

A LAKÁS LEGSZEBB DÍSZE

A KÉP

Eredeti művész olajfestmények a „KURIR” könyv- és műtárgyak kereskedésében Subotica, Vilsonova ul.

810

WEITZENFELD ÉS TÁRSA SUBOTICA (BÁCSKA)

Táviratcim: KENDERIPAR
Iroda: Városi bérpalota
Telep; Sental put
Alapítva: 1902
Telefon: 190

Moquette-, gobelin- és selyem huzatok. — Patent roletta rudak.

Ajánl:
lőporkőcét, tűzoltó- és kerti tömlőket, új lisztes, gabonás, gyapju-, toll-, komló- és szalmazsákokat, matrac- és roletta-szőveteket jutából és lenből, mindennemű házivásznat, zsinogot, kötelet és hevedereket.

Ponyva-eladás és kölcsönzés!

804

Adriaí Biztosító Társulat

Alapítke és tartalékok 320 millió líra.
Alapítási év 1838.
Válal biztosított minden ágazatban.
Főnyiroksége Somborban:
Preradovits i Drug cégnél
(A nagy szerb templommal szemben)
Nem tévesztendő össze az 1921-ben alakult „ADRIJA” Általános Biztosító R. T.-gal.

FAKERESKEDŐK RÉSZÉRE OLCSÓ BEVÁSÁRLÁSI FORRÁS A KOVINI BANK R. T.

székhelye Kóvin (Banat)
Fűtő-, építészanyag egy kemény mint puhafában, gúmba, szélcsenka mindenkor raktáron. Kívánatra minden méret vágatik. Eladás engros és detailban.

764

URASÁGI JUHOKAT és BÁRÁNYOKAT

minden mennyiségben a legjobb áron vásárol és a helyszínén átvéteti

E. VAJDA, ČAKOVEC

Muraköz, Jugoszlavija. Táviratcim: Vajda Čakovec. Interurban telefon 59., 3. és 4. 817

VE TŐBÜRKÖNY

legolcsóbb napi áron kapható
TRGOVAČKO PROMETNO D. D.
VOJVODINU SUBOTICA
(ezelőtt DEUTSCH ZSIGA)

856

Fagykenőcs

fagyást pár nap alatt tökéletesen meggyógyítja. Kapható:

Landauer Drogeria Subotica

BLAU és LUKÁCS
ELEKTROTECHNIKAI GYÁR
BUDAPEST

Vojvodinai vezérképviselőt és gyári főlerakat

„VOLTA” műszaki és villamossági r. t.
Veliki-Bečkerek.

590

